

Valtiovarainministeriö
Kunta- ja aluehallinto-osasto

LAUSUNTO KUNTARAKENNELAKILUONNOKSESTA

Maa- ja metsätalousministeriö toteaa toimialansa osalta lausuntonaan seuraavaa.

Kunnallishallinnon työryhmä on tehnyt perusteellisen selvityksen (8.2.2012) kuntauudistuksen historiasta, uudistuksen tarpeesta, kuntien palveluista, kuntien taloudesta, uudistuksen reunaehdoista ja arvioinut uudistuksen toteuttamistapoja sekä tehnyt alueellisen tarkastelun, joka sisältää esityksen alueista, joilla työryhmän mielestä tulisi tehdä kuntajakoselvitys. Kuntarakennelakiluonnos on laadittu tämän selvityksen pohjalta.

Kuntarakenneluudistuksen jatkovalmistelussa tulee pitää mielessä myös nykyinen kuntien yhteistoimintaa koskeva lainsäädäntö ja sitä tukevat hankkeet, kuten maaseutuhallinnon toiminta-alueet, joita kuntarakennelakiluonnoksessa ja sen perusteluissa ei mainita lainkaan.

Maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa annettu laki (210/2010) tuli voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2010. Lain 4 §:n mukaan kunnan on muodostettava maaseutuhallinnon tehtävien hoitamiseksi toiminnallinen kokonaisuus, jonka alueella toimii vähintään 800 maatalouden tukihakemuksen tehnyttä maatalousyrittäjää. Lisäksi lain mukaan maaseutuhallinto on järjestettävä kunnan alueella siten, että tehtäviä hoitaa yhteisen johdon alaisuudessa vähintään viisi viranhaltijaa tai toimihenkilöä, joista yksi päätoimisesti hoitaa maaseutuhallinnon tehtäviä ja johtaa tehtäviä hoitavaa yksikköä. Jos edellä mainitut vaatimukset eivät täyty kunnassa, tämän on liityttävä vaatimukset täyttävään maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueeseen lain 4 §:n 3 momentin mukaan. Lain siirtymäsäännöksen mukaan laissa tarkoitettujen yhteistoiminta-alueiden oli aloitettava toimintansa viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2013, joten kaikkien yhteistoiminta-alueiden toiminta on tällä hetkellä käynnissä. Yhteistoiminta-alueisiin kuuluvat kunnat ovat myös tehneet kuntalain (365/1995) säännösten mukaisesti kuntien keskinäisen sopimuksen maaseutuhallinnon järjestämisestä yhteistoiminta-alueella (laki maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa 6 ja 8 §), ml. esimerkiksi henkilöstön sijoittautumispaikat ja palvelupisteet.

Maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa annetun lain säätämisen taustalla on Euroopan unionin (EU) lainsäädännön asettamat vaatimukset maatalouden tukijärjestelmiin liittyvien tehtävien hoitamiseksi. EU:n lainsäädäntö mahdollistaa maksajavirastotehtävien täytäntöönpanon siirtämisen toiselle viranomaiselle.¹ Suomen maksajaviraston (Maaseutuviraston) tehtäviä on siirretty kunnille erityisesti viljelijätukihallinnon tehtävien osalta (tiettyjen viljelijätukien hakemusten vastaanotto, myöntäminen ja takaisinperintä). Siirrettäessä maksajaviraston tehtäviä toiselle viranomaiselle, maksajaviraston on laadittava EU:n lainsäädännöstä johtuen² kirjallinen

¹ Yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1290/2005 6 artiklan 1 kohta

² Neuvoston asetuksen (EY) N:o 1290/2005 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä maksajavirastojen ja muiden elinten hyväksymisen sekä maataloustukirahaston ja maaseuturahaston tilien tarkastamisen ja hyväksymisen osalta annettu komission asetukset (EY) N:o 885/2006 liitteen 1 kohta 1 c

sopimus eli ns. maksajavirastosopimus niiden tahojen kanssa, joille on siirretty maksajaviraston vastuulla olevia tehtäviä. Asiaa koskeva säännös sisältyy myös maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa annetun lain 3 §:ään. EU:n lainsäädäntö edellyttää lisäksi viljelijätukiprosessiin liittyvien tehtävien eriyttämistä siten, ettei yksittäinen viranhaltija vastaa useammasta kuin yhdestä EU:lta veloitettavan menon hyväksymiseen, maksamiseen tai kirjanpitoon liittyvästä tehtävästä eikä mitään edellä mainituista tehtävistä suoriteta ilman valvontaa.³ Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että tehtävien eriyttäminen edellyttää kunnissa vähintään viiden eri henkilön osallistumista viljelijätukiprosessiin. Viimeistään vuoden 2013 alusta toimintansa aloittaneita maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueita on yhteensä 61 (katso liite 1 ja 2).

Maa- ja metsätalousministeriön toimialaa koskee lisäksi laki ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta (410/2009). Ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueille kuuluvista maa- ja metsätalousministeriön tehtävistä säädetään elintarvikelaissa (23/2006) ja eläinlääkintähuoltolaissa (765/2009). Ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueiden oli aloitettava toimintansa viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2013. Ympäristöterveydenhuollon kokoamisesta aikaisempaa suurempiin yksikköihin on hyviä kokemuksia. Resursseja on voitu kohdentaa aikaisempaa tarkoituksenmukaisemmin, työntekijät ovat voineet erikoistua tehtävissään ja valvontaa on voitu tehdä aiempaa suunnitelmallisemmin.

Rakennelakiluonnoksen yksityiskohtaisissa perusteluissa työssäkäyntialueisiin perustuvia selvitysalueita verrattaessa kuntien yhteistoiminta-alueisiin voidaan todeta, että valtaosassa kunnista hallinnon suunta pysyisi samana, jos kuntaliitokset toteutuisivat työssäkäyntiin perustuvien selvitysalueiden mukaisina ja että maaseutuhallinnon palveluiden tuottamiseen kuntauudistus ei näyttäisi tuottavan merkittävää muutosta. Maa- ja metsätalousministeriö pitää kuitenkin tärkeänä, että uusissa isoissa kunnissa etenkin Itä- ja Pohjois-Suomessa huolehditaan maaseutuhallinnon lähipalveluiden saatavuudesta muuallakin kuin kuntakeskuksissa.

Kansliapäällikön
sijaisena
osastopäällikkö

Pentti Lähteenoja

Lainsäädäntöneuvos

Timo Rämänen

Liitteet:

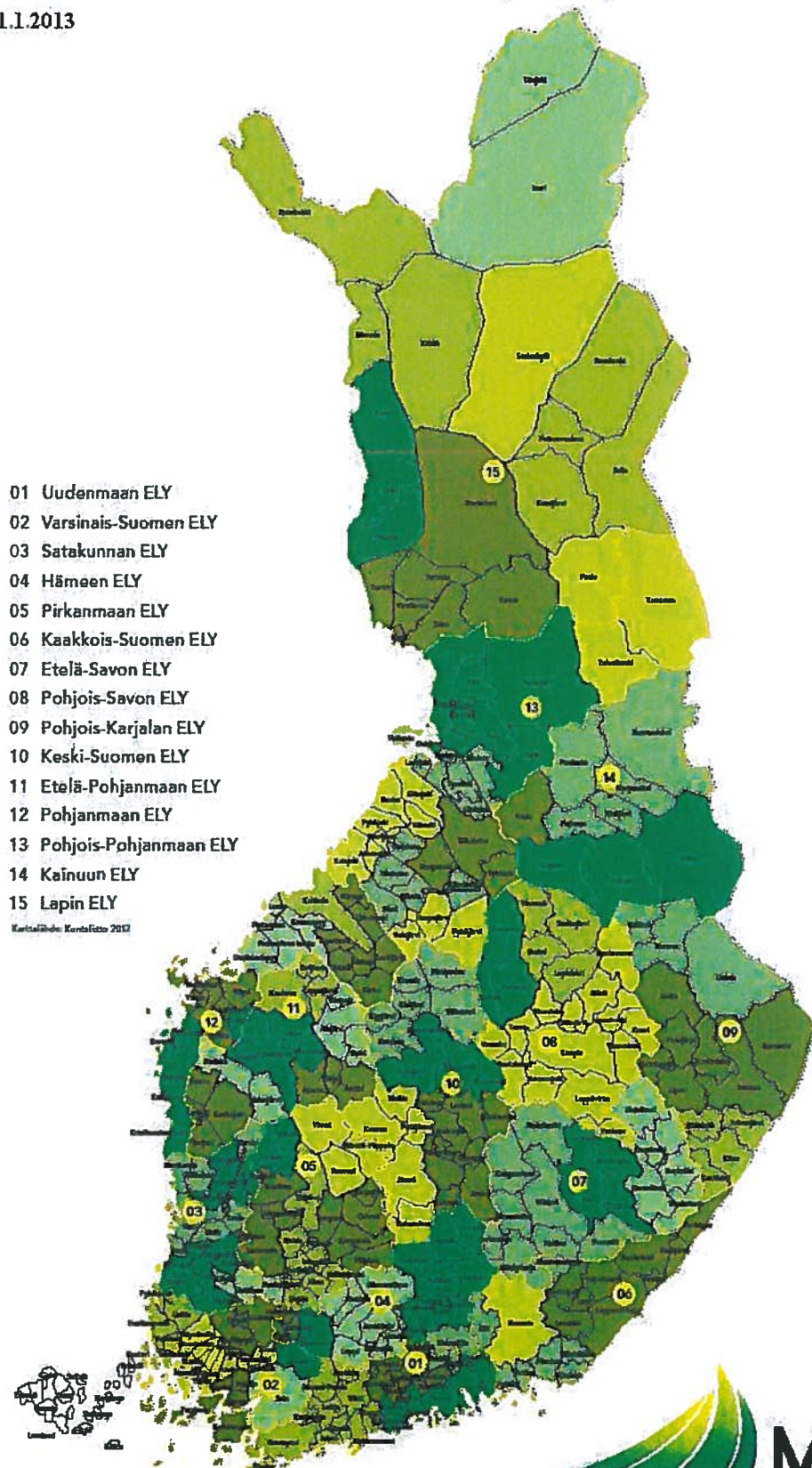
- Liite 1. Kartta yhteistoiminta-alueista ja Ely-keskuksista 1.1.2013
- Liite 2. Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueet 1.1.2013

³ Neuvoston asetuksen (EY) N:o 1290/2005 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä maksajavirastojen ja muiden elinten hyväksymisen sekä maataloustukirahaston ja maaseuturahaston tilien tarkastamisen ja hyväksymisen osalta annettu komission asetukset (EY) N:o 885/2006 liitteen 1 kohta 1 b

Maaseutuhallinto kunnissa

Yhteistoiminta-alueet ja Ely-keskukset

1.1.2013

Yhteistoiminta-alueen kunnat. **Littyvät toiseen kuntaan 1.1.2013**

ELY-keskus	Ilmoitus pvr	Isäntäkunta	Yhteistoiminta-alueen kunnat	Aloituspvm	Kuntien pvm	Mv-sop. pvm	Mv-sop. Voimaan.	Henkilöt	Tilat 2009	Huom
01 Uusimaa	28.5.2011	Inkoo	Hanko, Inkoo, Karkkila, Karjalohja , Lohja, Nummipusula , Raasepori, Siuntio, Espoo, Kirkkonummi, Vihti	1.1.2013	27.11.2012	3.12.2012	1.1.2013	10	1606	Henkilömäärä = arvio
01 Uusimaa	30.5.2011	Loviisa	Helsinki, Loviisa, Lapinjärvi, Porvoo, Sipoo, Vantaa	1.1.2013	15.2.2013	#95768	1.1.2013	7	1081	
01 Uusimaa	16.5.2011	Mäntsälä	Mäntsälä, Askola, Pornainen, Tuusula, Järvenpää, Kerava, Hyvinkää, Nurmijärvi	1.1.2013	23.1.2012	3.12.2012	1.1.2013	8	1152	
02 Varsinais-Su	4.2.2011	Salo	Salo	1.1.2011	Yksin	27.4.2012	27.4.2012	5	1215	
02 Varsinais-Su	30.5.2011	Lieto	Aura, Lieto, Marttila, Tarvasjoki, Rusko, Koski TL, Turku, Masku, Mynämäki, Naantali, Nousiainen, Raisio	1.1.2013	29.11.2012	8.1.2013	1.1.2013	9	1730	
02 Varsinais-Su	31.5.2011	Loimaa	Humppila, Jokioinen, Loimaa, Oripää, Pöytyä, Ypäjä	1.1.2013	13.1.2012	4.12.2012	1.1.2013	7	1876	
02 Varsinais-Su	5.5.2011	Paimio	Kaarina, Kemiönsaari, Länsi-Turunmaa, Paimio ja Sauvo	1.1.2013	1.8.2011	18.12.2012	1.1.2013	6	937	
02 Varsinais-Su	17.5.2011	Somero	Forssa, Somero ja Tammela	1.1.2013	1.8.2012	8.1.2013	1.1.2013	6,5	958	
02 Varsinais-Su	7.6.2011	Vehmaa	Laitila, Pyhärinta, Kustavi, Vehmaa, Taivassalo, Uusikaupunki	1.1.2013	31.12.2012	14.2.2013	1.1.2013	6	986	
03 Satakunta	31.5.2011	Eura	Rauma, Kokemäki, Säkylä, Eura, Harjavalta, Eurajoki, Nakkila	1.1.2012	1.2.2011 ja 22.9.2011	20.12.2011	1.1.2012	8,5	1466	
03 Satakunta	1.6.2011	Huittinen	Huittinen, Köyliö, Punkalaidun	1.1.2012	14.6.2011	20.12.2011	1.1.2012	5	931	
03 Satakunta	1.6.2011	Kankaanpää	Honkajoki, Jämijärvi, Kankaanpää, Pomarkku, Kihniö, Parkano	1.1.2013	20.6.2011	30.11.2012	1.1.2013	5	1032	
03 Satakunta	30.5.2011	Pori	Pori, Luvia, Merikarvia, Ulvila, Siikainen, Karvia	1.1.2012	16.12.2010 ja 1.7.2011	20.12.2011	1.1.2012	7	1149	
04 Häme	30.5.2011	Asikkala	Asikkala, Hartola, Heinola, Hollola, Hämeenkoski, Kärkölä, Lahti, Nastola, Padasjoki, Sysmä	1.1.2013	20.2.2012	31.12.2012	1.1.2013	5	1461	
04 Häme	19.5.2011	Janakkala	Hattula, Hausjärvi, Mämeenlinna, Janakkala, Loppi ja Riihimäki	1.1.2013	20.12.2011	31.12.2012	1.1.2013	9	1618	
04 Häme	11.5.2011	Orimattila	Orimattila, Iitti, Myrskylä ja Pukkila	1.1.2013	25.10.2011	27.12.2012	1.1.2013	5	1017	
05 Pirkanmaa	20.12.2010	Lempäälä	Lempäälä, Pirkkala, Vesilhti, Akaa, Nokia, Urjala, Valkeakoski ja Ylöjärvi	1.1.2011	18.10.2011	11.6.2012	16.10.2012	5	1293	
05 Pirkanmaa	7.2.2011	Orivesi	Juupajoki, Kangasala, Pälkäne, Orivesi ja Tampere	1.1.2011	22.12.2010	11.6.2012	11.6.2012	5	929	

05 Pirkanmaa	23.2.2011	Sastamala	Hämeenkyrö, Ikaalinen, Kukoinen ja Sastamala	1.1.2011	11.11.2010	20.12.2011	1.1.2012	5	1427
06 Kaakkois-Su	11.5.2011	Kouvola	Kouvola	1.1.2013	Yksin	4.12.2012	1.1.2013	9	1207
06 Kaakkois-Su	31.5.2011	Lappeenranta	Imatra, Lappenranta, Lemi, Luumäki, Parikkala, Rautjärvi, Ruokolahti, Savitaipale, Taipalsaari, Ylämaa	1.1.2013	24.1.2012	4.12.2012	1.1.2013	10	1765
06 Kaakkois-Su	2.5.2011	Hamina	Kotka, Hamina, Pyhtää, Virolahti, Miehiikkälä	1.1.2013	29.12.2011	4.12.2012	1.1.2013	8	788
07 Etelä-Savo	31.5.2011	Savonlinna	Eronokoski, Heinävesi Kerimäki , Punkkaharju , Savonlinna	1.1.2013	12.12.2011	2.1.2013	1.1.2013	4	596
07 Etelä-Savo	25.5.2011	Mikkeli	Pertunmaa, Hirvensalmi, Mäntyharju, Puumala, Ristiina , Kangasniemi, Mikkelin, Pleksämäki, Suomenniemi	1.1.2013	12.9.2012	8.1.2013	1.1.2013	13	1573
07 Etelä-Savo	26.6.2011	Rantasalmi	Juva, Joroinen Rantasalmi, Sulkava	1.1.2013	26.5.2012	31.1.2013	1.1.2013	6	880
08 Pohjois-Savo	8.6.2011	Ilalimi	Ilalimi, Lapinlahti, Sontkajärvi ja Vieremä	1.1.2012	28.2.2012	10.12.2012	1.1.2013	7	1286
08 Pohjois-Savo	26.5.2011	Kiuruvesi	Keitele, Kiuruvesi, Pielavesi	1.1.2012	11.10.2011	10.12.2012	1.1.2013	5	798
08 Pohjois-Savo	31.5.2011	Siiinjärvi	Kaavi, Leppävirta, Maaninka, Rautalampi, Rautavaara, Siiinjärvi, Tervo, Tuusniemi, Vesanto, Juankoski, Kuopio, Nilsisä , Suomenjoki, Varkaus	1.1.2012	22.12.2011	10.12.2012	1.1.2013	15	2377
09 Pohjois-Karj	30.5.2011	Kitee	Kesälahti , Kitee, Tohmajärvi, Rääkkylä	1.1.2012	16.1.2012	10.12.2012	1.1.2013	5	684
09 Pohjois-Karj	17.5.2011	Liperi	Ilomantsi, Joensuu, Juuka, Kontiolahti, Liperi, Outokumpu, Pölvijärvi	1.1.2013	17.4.2012	10.12.2012	1.1.2013	14	1436
09 Pohjois-Karj	31.5.2011	Nurmes	Lieksä, Nurmes, Valtimo	1.1.2013	29.5.2012	10.12.2012	1.1.2013	5	505
10 Keski-Suomi	19.5.2011	Keuruu	Jämsä, Keuruu, Kuhmoinen, Multia, Mänttä-Vilppula, Petäjävesi, Ruovesi, Virrat	1.1.2013	10.11.2011	19.12.2012	1.1.2013	10	1251
10 Keski-Suomi	20.5.2011	Laukaa	Hankasalmi, Joutsa, Jyväskylä, Laukaa, Luhanka, Muurame, Toivakka, Uurainen	1.1.2013	13.10.2011	10.12.2012	1.1.2013	7,6	1148
10 Keski-Suomi	28.4.2011	Pihltpudas	Kinnula, Pihltpudas, Viitasaari, Karstula, Kivijärvi ja Kyyjärvi	1.1.2013	5.4.2012	10.12.2012	1.1.2013	6	843
10 Keski-Suomi	8.6.2011	Saarjärvi	Kannonkoski, Konnevesi, Saarijärvi, Äänekoski	1.1.2013	27.2.2012	23.12.2012	1.1.2013	5	727
11 Etelä-Pohjar	4.5.2011	Jalasjärvi	Jalasjärvi ja Kurikka	1.1.2012	6.9.2011	21.12.2011	1.1.2012	6	1011
11 Etelä-Pohjar	10.5.2011	Kauhava	Kauhava, Evijärvi 2013, Lappajärvi 2013	1.1.2011	16.12.2011	4.1.2011	4.1.2011	7	1426
11 Etelä-Pohjar	31.5.2011	Seinäjoki	Ilmajoki, Isokyrö, Kuortane, Lapua, Seinäjoki	1.1.2012	22.11.2010				
11 Etelä-Pohjar	30.5.2011	Alavus	Alavus, Töysä , Ähtäri	1.1.2013	12.12.2012	19.12.2012	1.1.2013	5	709
11 Etelä-Pohjar	6.6.2011	Alajärvi	Alajärvi, Soini, Vimpeli	1.1.2009	1.1.2009	11.6.2012	1.1.2012	5	721
11 Etelä-Pohjar	7.6.2011	Kauhajoki	Isojoki, Karijoki, Kauhajoki, Teuva	1.1.2013	20.12.2012	28.12.2012	1.1.2013	8	1136

